

NIEUWSBRIEF

nummer 29

December 2005

Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg

Swalmerstraat 100
Postbus 470
6040 AL Roermond

Telefoon
(0475)386 781

Fax
(0475)331 944

E-mail
skkl@bisdom-roermond.nl

Website
www.kruisenenkapellenlimburg.nl

Bank
57.62.20.159

Doel

De stichting, verbonden met het Bisdom Roermond, is als overkoepelende organisatie sinds 1954 actief betrokken bij de zorg voor kruisen en kapellen in Limburg.

Doelstelling is het adviseren en stimuleren van lokale groeperingen en particulieren.

De stichting adviseert op het gebied van restauratie en onderhoud, alsmede bij het oprichten van kruisen en kapellen.

Nieuwsbrief

is een uitgave van de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg

Redactie
B.H.H. Brader (eindredactie)
W.J.H. Oehlen

Bestuursadviseur Jan Meuwissen uit Pey-Echt overleden

Volkomen onverwacht overleed zaterdag 24 september op 60-jarige leeftijd Jan Meuwissen. Vanaf zijn aantreden op 1 oktober 1997, als hoofd afdeling Bouwzaken, Kunst en Cultuur in dienst van het bisdom, woonde hij onze vergaderingen bij, een tijd lang als vice-voorzitter. In deze periode hebben we Jan leren waarderen als een deskundig man met een warme belangstelling voor het religieuze erfgoed, die altijd zinnige bijdragen aan de stichting leverde. Behalve zijn vriendelijke en op-

rechte omgang met ons, zullen we met name zijn kritische opbouwende inbreng node missen. De stichting had graag nog jarenlang van zijn kwaliteiten gebruik willen maken.

We zullen in een aantal heiligenhuisjes langs de wegen in Limburg een kaarsje voor Jan branden. Ons medeleven gaat uit naar zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen. Zij hebben een groot verlies te dragen.

K. Swinkels, voorzitter

Kapellen en de WOZ

Ieder heeft er mee te maken: de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Deze wet bepaalt hoe onroerende zaken gewaardeerd moeten worden en vormt daardoor de grondslag voor onder andere:

- Onroerende zaakbelasting (OZB)
- Waterschapslasten

De Wet WOZ is per 1 januari 2005 gewijzigd, waarbij bepaald is, dat kerkgebouwen vrijgesteld zijn van OZB. Een kerkgebouw wordt in dit verband gedefinieerd als een gebouw "... in hoofdzaak bestemd voor de openbare eredienst ...".

Omdat kerkgebouwen vrijgesteld zijn van OZB, worden deze gebouwen ook niet meer getaxeerd en wordt er dus geen WOZ-beschikking afgegeven. Door het uitblijven van deze beschikking zal er ook geen waterschapsaanslag meer worden opgelegd.

Kunnen onze kapellen onder de kerkgebouw-definitie van de WOZ gebracht kan worden? Naar de letter wellicht niet helemaal, naar de geest zeker wel.

Zoudt u als beheerder van een kapel overhoopt met een waardebeoordeling in het kader van de Wet WOZ geconfronteerd worden, weet dan dat de Gemeenteraad de bevoegdheid heeft om een vrijstelling te verlenen.

Pas verschenen

- Lees- én reistips -

Wandeltocht door Brunssum

Op initiatief van 'Bron van Brunsham' (de heemkundevereniging van Brunssum) verscheen onlangs een handzame wandelgids voor het gebied in en rondom het oude centrum van dit uit de kluiten gewassen Zuid-Limburgse dorp.

Het aanzien van Brunssum is in minder dan een halve eeuw ingrijpend gewijzigd. In het begin van de twintigste eeuw was het nog een klein plaatsje met ongeveer vijftienhonderd inwoners. Het steenkolentijdperk, met voor Brunssum de komst van de Staatsmijn Hendrik, leidde in amper tien jaar tijd tot een groei van de bevolking met het tienvoudige. 'Gelukkig', aldus de auteurs van 'Wandeltocht door Brunssum', 'is een belangrijk facet behouden gebleven. Ondanks de enorme bevolkingsgroei en de daarmee gepaard gaande activiteiten op velerlei gebied, heeft Brunssum ontegenzeggelijks iets dorps weten te behouden'. 'Wandeltocht door Brunssum' is een bijzonder informatief boekje dat niet alleen ingaat op de aanwezige kruisen maar ook op de geschiedenis van Brunssum; met oog voor markante details, gebeurtenissen en kunstwerken alsmede voor de mooiste plekjes van Brunssum.

Start- en eindpunt: de fontein voor het oude raadhuis aan het Lindeplein, globale route: Kerkstraat – Tegelstraat – Dorpsstraat – Lindestraat – Lindeplein – Vijverpark (lengte ± 7 km).

'Wandeltocht door Brunssum' is een uitgave van Heemkundevereniging Bron van Brunsham,

*Secretariaat: Schubertstraat 6
6444 BB Brunssum*

Samengesteld door: Marcel Senden, Sijr Reinartz en Ed van Gelder

Verkoopprijs: € 1,-.

Onze Lieve Vrouw in 't Ven

In het voorjaar werd een netjes verzorgd en rijk geïllustreerd boekje uitgegeven over het kapelletje 'Onze Lieve Vrouw in 't Ven' in Venlo. De auteur M.J.H. Becks gaat in deze publicatie gedetailleerd in op het ontstaan, de bloeiperiode, het verval en het herstel van dit Mariakapelletje.

'Onze Lieve Vrouw in 't Ven' werd in 1948 door de kinderen Stikkelbroek – bewoners van de voormalige boerderij Veen en Steen – gebouwd, uit dankbaarheid dat zij tijdens de Tweede Wereldoorlog voor onheil gespaard bleven. Het kapelletje kreeg daarna een vaste, niet meer weg te denken plek in buurtschap 't Ven. Het werd een geliefd trefpunt; er brandden altijd wel kaarsen of er stond een vers veldboeketje. Eind jaren zeventig raakte de kapel in verval en verdwenen er waardevolle attributen, waaronder een eeuwenoud Mariabeeld. Het monumentje leek ten dode opgeschreven, totdat – begin deze eeuw – een aantal vrijwilligers en de eigenaren van het perceel, de familie Wolter (met de hulp van een groot aantal sponsors), de handen in elkaar sloegen en het herstel daadkrachtig oppakten. De Venlose architect Geer Selen legde de technische basis voor een verantwoorde restauratie met maximaal behoud van het oorspronkelijke gebouwtje. De paters Trappisten van Ulingsheide gaven een vervangend Mariabeeld aan buurtschap 't Ven in bruikleen, dat inmiddels de plaats heeft ingenomen van het vroegere beeld. De kapel is op 1 mei 2005 ingewijd en is dagelijks van 9.00 uur tot 17.00 uur opengesteld.

In het boekje 'Onze Lieve Vrouw in 't Ven' gaat de auteur niet alleen in op de geschiedenis van dit monumentje van vroomheid; hij geeft ook een gedetailleerde schets van de familie Stikkelbroek en de daaropvolgende bewoners.

Onze Lieve Vrouw in 't Ven, auteur M.J.H. Becks, onder andere te verkrijgen via de Stichting tot beheer van veldkapellen en wegkruisen in Venlo.

Verkoopprijs € 2,50 (de opbrengst van dit boekje komt ten goede aan het onderhoud van de kapel).

Wiel Oehlen

Afscheid René Sijmons

Half oktober nam de Stichting Kruisen en kapellen in Limburg afscheid van René Sijmons uit Venlo-Blerick. De heer Sijmons heeft in de ongeveer vijftien jaren, dat hij deel uitmaakte van het bestuur, zich volop ingezet voor ons doel, zowel in het algemeen als in het district, dat hij vertegenwoordigde, het dekenaat Venlo-Tegelen. Daarnaast is hij al jaar en dag secretaris van de Venlose Stichting Kruisen en Kapellen. Bij het afscheid werd dan ook met groot genoegen en dankbaarheid teruggeblikt op de verdiensten van Sijmons, die het vanwege zijn leeftijd wat rustiger aan gaat doen.

Wij wensen hem het allerbeste.

Opvolger benoemd

Als opvolger van René Sijmons is per 5 september 2005 door de Bisschop benoemd Wim van Diepen (1942) uit Belfeld.

Na de opleiding kweekschool en het behalen van de LO-aktes voor Duits en Economie werkte hij 41 jaar in het onderwijs, waarvan de laatste dertig jaar als (lokatie) directeur aan de mavo-vmbo school te Reuver.

Sedert 1 mei 2005 is Wim van Diepen met vervroegd pensioen.

Het bestuur bij een werkbezoek aan de St. Cunibertuskerk te Wahlwiller. Op de voorgrond links het scheidende bestuurslid René Sijmons, midden voor Wim van Diepen, nieuw aangetreden, en rechts Vera Hamers. Op de tweede rij van links naar rechts Ben Brader, Sjo Ramakers, Wiel Oehlen en Jan Holthuis en op de achterste rij: Ed van Gelder en voorzitter Koos Swinkels.

Ontwikkelingen

rond de inventarisatie

Bij het uitverkochte jubileumboek *Monumenten van vroomheid. Kruisen, kapellen en vrijstaande heiligenbeelden in Limburg* is een cd gevoegd met inventarisatiegegevens. Er is toentertijd aangekondigd, dat via onze website de bestanden actueel gehouden zouden worden. Inmiddels is daar een begin mee gemaakt. Kijk op www.kruisenenkapellenlimburg.nl onder kruisen en kapellen voor de stand van zaken.

Daarbij bleek al direct, dat bij de digitalisering van de inventarisatiegegevens door externe bureaus een fors aantal fouten is gemaakt en bestanden niet zijn opgenomen. Een gedeelte van het originele materiaal is bovendien zoek geraakt. Het is erg vervelend al het vrijwilligerswerk, dat erin gestoken is, maar het is onveranderlijk. Hoewel de stichting daar geen invloed op heeft gehad, voelt zij zich verantwoordelijk om daar wat aan te doen.

Bijgevolg is er een nieuwe pc aangeschaft, want de oude kon de cd niet eens lezen! De giften van onze donateurs hebben dat mogelijk gemaakt, waarvoor onze dank. Nu is er een lijst gemaakt van alles wat aanwezig is en wat er zou kunnen zijn. Dat heeft geleid tot de conclusie, dat we het beste grote delen van de inventarisatie kunnen overdoen, hopelijk met steun van de invullers van de afgelopen jaren. De stichting hoopt, dat zij kopieën hebben van hun veldwerk, zodat er veel tijd en energie bespaard kan worden. Daarnaast geeft het de mogelijkheid om de bestanden te actualiseren.

Ook is besloten om de nieuwe gegevens wat minder uitvoerig op te nemen. Een en ander houdt in, dat de bestuursleden het komende jaar binnen hun districten op pad zullen gaan om de ontbrekende basisgegevens op te nemen: naam, plek, digitale foto's en kaartcoördinaten. Wat betreft Zuid-Limburg ziet het er naar uit, dat daar vooruitgang geboekt kan gaan worden. Daar was immers de minste respons, zoals in het boek al werd vastgesteld. Al met al komt er een groot werk op de stichting af, dat haar leden binnen redelijke termijn hopen te kunnen uitvoeren. Zoals u ziet, kunnen we met Gods zegen nog lang vooruit.

Koos Swinkels, voorzitter

Memoriekruis nabij Brommelen (gemeente Nuth)

Limburg telt een groot aantal memorie-kruisen; variërend van eeuwenoude exemplaren tot monumentjes van (zeer) recente datum.

De afgelopen jaren valt een opvallend groot aantal nieuwe memoriekruisen te registreren. Ter illustratie; alleen al in mijn directe omgeving (Wijnandsrade en omstreken) voor zover mij bekend vijf: in Aalbeek (Hulsberg); Hoensbroek (nabij het kasteel); Laar (Wijnandsrade); Retersbeek (Klimmen) en sinds 14 juli 2005 nabij Brommelen (Wijnandsrade).

Op 14 mei 2001 werd de negentienjarige student Maarten Krikke op het hoogste punt van de Esschenweg (nabij buurtschap Brommelen) door een blikseminslag uit het leven gerukt.

Maarten Krikke werd op 22 maart 1982 in Heerlen geboren en woonde bij zijn ouders, aan de Vloedstraat in Nuth. Hij stond op het punt zijn opleiding Horeca aan het Arcuscollege in Heerlen af te ronden; een werkstage in het buitenland was al geregeld; het leven lag voor hem open, toen hij op de fiets – onderweg van school naar huis – door het noodlot werd getroffen.

Sindsdien plaatsen familieleden, vrienden en bekenden ter plaatse trouw liefdevolle ruikers, bloemstukken en planten in de berm, terwijl onbekenden op een van de grijze betonblokken van het fietspad een zwart kruisje hebben gekerfd en de tekst 'Maarten, 14-05-2001'. Op initiatief van zijn familie en enkele goede vrienden is op donderdag 14 juli 2005 een meer permanente herinnering in de berm geplaatst; een hardstenen memoriekruis met de inscriptie 'Maarten * 22-3-1982 + 14-5-2001'.

Bij de realisatie van dit memoriekruis kon men rekenen op de bijzonder constructieve medewerking van de gemeente Nuth.

Het fraaie monumentje vormt een harmonieus geheel met de landelijke omgeving. Het is van de hand van beeldhouwer Peter Schuijren uit St. Geertruid.

Peter Schuijren studeerde aan de Maastrichtse Stads-academie beeldhouwen bij Piet Killaers en op de Jan van Eyckacademie bij Arthur Spronken. Hij heeft zich ontwikkeld tot een beeldhouwer met een erkende reputatie en tot een kunstenaar met een grote natuurverbondenheid, die sinds kort ook markant en expressief tot uitdrukking komt nabij Brommelen.

Wiel Oehlen

VELDBOEKETJE

Kruisen en kapellen hebben in de loop der eeuwen vele schrijvers, dichters en troubadours geïnspireerd. In 'Monumenten van vroomheid', het boekwerk dat naar aanleiding van ons gouden jubileum verscheen, is een uitgebreide bloemlezing opgenomen met een gevarieerde selectie uit al die pennenvruchten. Onder de titel 'Veldboeketjes' treft de lezer in dit (inmiddels uitverkochte) standaardwerk vele romanfragmenten, gedichten, liedjes, legenden en spreuken aan; geïnspireerd op de ontelbare monumentjes van vroomheid in het Limburgse landschap.

In Nieuwsbrief nummer 27 startten wij - onder de gelijknamige titel - met een rubriek, waarin plaats wordt ingeruimd voor een poëtische tekst of een proza-fragment. Met dank aan Bert Melchior uit Noorbeek volgt hierna het gedicht 't Veldkruts' van de hand van Servé Gubbels (het oudste lid van de werkgroep Wegkruisen Noorbeek).

't Veldkruts

*Euveraal zieste ze in os Limburgs laand.
An d'r moer of in d'r graaf geplaant.
't Haad houte, iezere of hard stenge.
Hiel groete en och ganse klenge.*

*Os veurowwers haant ze neet mèr zoe gezat.
't Plaatsje van ee kruts, had 'n reije gehad.
Enge kier woar 't oet dankbaarheid.
'n Aandere kier veur hiel veul leid.*

*Woar 't vreugd of woar 't verdreet.
Dèè van hie boave vergoote ze neet.
Al werd veur e kruts neet d'r hood mie aafgepakt.
Of deur de kinder ee krutske gemakt.*

*Toch zunt veur blij dat veur ze nog haant.
Ze zunt neet weg te dinke oet os Limburgs laand.
En loate veur dit van os veurowwers liere.
Houd os veldkrutskes ummer good in iere.*

Servé Gubbels

Dit gedicht stamt uit 1991. De hier gepubliceerde versie is overgenomen uit 'Geheurd, gedacht, gedicht', een bundel die in 2002 werd uitgegeven bij gelegenheid van de tachtigste verjaardag van de auteur.

Kent u teksten (romanfragmenten, gedichten, liedteksten, legenden of spreuken) die volgens u in deze rubriek thuishoren?
Stuur ze (mèt bronvermelding) op naar: **Wiel Oehlen, Swier 47, 6363 CL Wijnandsrade.**

De inzegening van het nieuwe corpus van Lahrhof - Broeksittard

In de jaren negentig vond een druk bezochte en prima georganiseerde expositie plaats in het Kritzraedthuis met betrekking tot Kruisen en Kapellen. Veel mensen reageerden erop, onder andere met de opmerking dat het jammer was dat een aantal kruisen en kapellen er steeds slechter verzorgd bijlag. Enkele mensen hebben zich dat aangetrokken en een aantal mensen waarvan bekend was dat ze belangstellend waren bijeengeroepen. Resultaat was het ontstaan van de werkgroep kruisen en kapellen in Sittard.

De werkgroep, eerst zelfstandig, later onder de vleugels van de vereniging Sittards Verleden richtte zich in eerste instantie op het grondgebied van de gemeente Sittard van vóór de laatste herindeling, maar na 2001 is met de Geleense werkgroep, welke geslonken was tot alleen de heer Gus Aelfers, constant samengewerkt. Ook met de werkgroep uit het Bornse is contact. Sinds de werkgroep werd opgericht, is er veel werk verzet. De enkele honderden kruisen in de voormalige gemeente Sittard zijn allemaal inmiddels min of meer in orde. De gemeente leverde om niet regelmatig wat materiaal voor onderhoud en klein herstel. Sponsors werden gezocht voor wat grotere projecten. Het is verheugend te zien dat bedrijven, scholen en instellingen bijna altijd positief meedenken en meedoen! Enkele jaren geleden kwam Chrit Hermans de werkgroep Kruisen en kapellen van de vereniging Sittards Verleden versterken. Ongeveer anderhalf jaar geleden nam hij de voorzittershamer over. De goedbedoelende en hardwerkende (maar enigszins ongeorganiseerde) club werd daardoor een goed geoliede machine welke een steeds beter overzicht kreeg van wát met wélk kruis moest gebeuren. De klus waar Chrit het meest met zijn hart bij was, was het plaatsen van het corpus aan het kruis van Lahrhof. Het originele kruis dateert vermoedelijk uit de tijd dat de Lahrhof in de 17e eeuw opnieuw werd opgebouwd, ter vervanging van een ouder vakwerkhoeve uit de 15e eeuw. Misschien echter is het uit de 18^e eeuw, toen een volgende verbouwing plaatsvond. Onderzoek zal definitief uitsluitsel moeten geven. Het kruis is echter in ieder geval van grote waarde, ook kunsthistorisch, dat blijkt uit de zeer hoge verzekerde waarde van enkele tienduizenden euro's... In 1998 werd het originele kruis bij schilderwerkzaamheden beschadigd en werd door de voorzitter van de werkgroep in veilige bewaring gegeven bij het historisch museum.

De werkgroep is toen in overleg getreden met kunstenaar Gjus Roebroek en met de weldadige stichting Jan de Limpens, eigenaar van De Lahrhof én het kruis welke beloofd heeft restauratie en het maken van een exacte kopie te betalen. Gekozen werd voor een stevig en duurzaam materiaal, brons dus. De stichting de Limpens deed haar woord gestand en Gjus Roebroek kwam met een mooi corpus dat voor het origineel nauwelijks onderdoet. Schildersbedrijf Heyligers, regelmatig 'sponsor in natura' voor de werkgroep zorgde voor een perfect afgewerkte entourage, want ook het kader waarin het kruis een plaats vindt is oeroud. Op 10 september 2005 werd het kruis in een mooie plechtigheid door drie priesters en onder goedkeurend oog van zo'n honderdtal belangstellenden ingezegend. De drie priesters vertegenwoordigden tevens de drie meest betrokken groepen: De deken als eigenaar (stichting de Limpens), pastoor Vergouwen als vertegenwoordiger van de eeuwenoude banden van de parochie Broeksittard met de Lahrhof, en pastoor Verhagen van de parochie Christus' Hemelvaart en St. Joseph als vertegenwoordiger van de huidige parochie. Na de inzegening was er nog een geanimeerde bijeenkomst op de binnenplaats van de door de familie Vroemen welwillend ter beschikking gestelde monumentale hoeve. Letterlijk doodjammer was het dat Chrit, welke zo ontzettend hard had gewerkt om alles tot in de puntjes geregeld te hebben, het niet meer mocht meemaken en we hem enkele dagen voor de inzegening ten grave moesten dragen. Laat het kruis van Lahrhof zoals voor zovelen, vooral ook voor hem tot in lengte van dagen een gedenkteken zijn!

*Peer Boselie, voorzitter
werkgroep kruisen en kapellen
Sittard - Geleen*

Honderd jaar kapel Hoofstraat Nederweert

Regelmatig loopt ze even de veldkruiskapel binnen om te kijken of alles nog in orde is. Hier en daar veegt ze een spinnenweb van het kruisbeeld of uit de nis onder de dakrand. Mevr. Riek Nies-Van Dijk houdt toezicht op het erfgoed van de familie en van de buurt. Op 10 september herdachten familie, buurt en belangstellenden met een H.Mis, dat honderd jaar geleden een kapel rondom het veldkruis werd gebouwd.

Het kapelletje ligt er anno 2005 wat stilletjes bij, het is niet meer zo druk bezocht als tientallen jaren geleden. Het is nog goed onderhouden, omgeven door twee lindebomen en zo af en toe stopt iemand nog een kleine gift "voor de armen" in het offerblok. Het echtpaar Thieu Nies en Riek van Dijk vinden het de gewoonste zaak van de wereld dat zij ervoor zorgen, dat de kapel en de directe omgeving er netjes uitzien. Niet alleen omdat de kapel pal naast hun huis aan de Hoofstraat op hun grondgebied ligt, maar vooral omdat grootvader Antonius van Eijk (Schans Teunis) dit kapelletje 100 jaar geleden rondom een al langer bestaand wegkruis liet bouwen om zo een belofte, die ooit gedaan was, in te lossen. Vrijwel iedereen in de buurt van de Schansstraat en Kreyelerschans was in het begin van 1900 landbouwer en dus heel erg afhankelijk van het weer dat bepaalde of de oogst goed gedijde.

"In periodes van grote droogte," aldus Riek van Gubbels-Van Eijk, "stuurden onze ouders ons naar het kruis om er samen met de buurt het österke (de rozenkrans) te bidden, opdat het spoedig zou gaan regenen. Hield de regen echter te lang aan, zodat de aardappels in de grond dreigden te gaan rotten, dan moesten we voor droog weer bidden." Zo was ooit de belofte gedaan, dat als de bede verhoord zou worden, er een stenen kapel rondom het houten kruis zou komen. En in 1905 – nu dus 100 jaar geleden – nam Antonius van Eijk het initiatief deze belofte in te lossen. De buurt onderhield de kapel, schrobde de vloer en zette er regelmatig een bloemetje neer. Dit laatste doet riek Nies-Van Dijk tegenwoordig alleen nog in de Goede Week. De kapel had vroeger duidelijk ook een sociale functie. Tegenwoordig is het stil geworden rondom de kapel. Soms stopt iemand even voor een schietgebedje of om een kleinigheid in het offerblok te stoppen.

Oorspronkelijk hadden de huidige bewoners iets minder van doen met de kapel. Maar door de ruilverkaveling, waardoor het wegennet veranderde, kreeg de familie Van Dijk-Van Eijk de grond, waarop het kapelletje staat, in bezit. In de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw raakte de kapel in verval. Bij gelegenheid van het 50-jarig huwelijk in 1981 van Frans van Dijk en Anna van Eijk (een dochter van de initiatiefnemer) besloot men de kapel te herbouwen. Alle maten van de kapel werden op tekening gezet en van elk detail werd een foto gemaakt, om zo het gebouwtje in de originele staat terug te kunnen brengen. Alles ging tegen de vlakke. Alleen het houten kruis, de twee beeldjes en enkele hoekelementen bleven bewaard. Omdat het te duur was de aparte vorm van de steen bij de steenfabriek na te laten maken, maakte Johan Evers hiervoor een mal. Sjef Pellemans zorgde voor het metselwerk en in 1984 was de kapel weer helemaal als vanouds, is er zaterdag. Op 10 september is de kapel aan de Hoofstraat in gebruik genomen, 100 jaar geleden dat de oorspronkelijke kapel werd gebouwd. In de openlucht ging Pastor Toon van Dijk, kleinzoon van de oprichter voor in een H.Mis uit dankbaarheid, samen met de buurt, familie en andere belangstellenden.

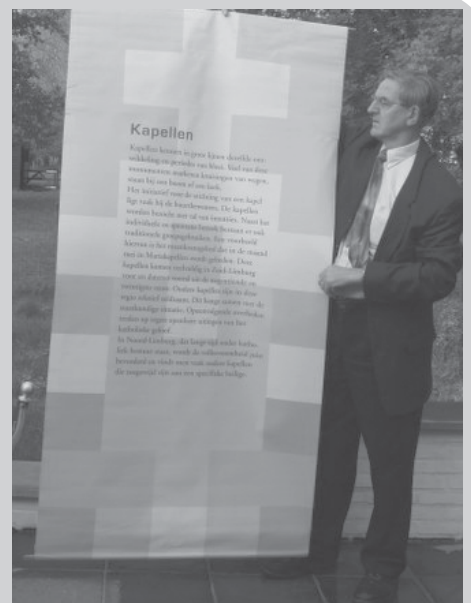
Tekst: Jos Gubbels / Foto: Alfons Bruekers

Beschikbaar: tentoonstellingsbanieren!

Aan het begin van dit jaar werd het vijftig jarig bestaan van de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg gevierd met een tentoonstelling in het Limburgs Museum in Venlo.

Behalve kruisen en beelden waren er ook een viertal tekstbanieren te zien. Twee van deze banieren, elk ca. twee meter hoog, geven algemene informatie over resp. kruisen en kapellen. Onlangs werd een fototentoonstelling van de Stichting Kruisen en Kapellen Thorn met deze banieren opgeluisterd.

Indien plaatselijke organisaties deze banieren tijdelijk willen gebruiken, bestaat daartoe de mogelijkheid. U gelieve zich dan in verbinding te stellen met het secretariaat (tel. 0475 – 38 67 81 of 0475 – 56 32 60).

Inzegening veldkruis Pastoorsweg te Koningsbosch

In de ochtend van 23 oktober 2004 kwam men in Koningsbosch tot de ontdekking dat het uit 1891 daterende veldkruis en een schilderij van O.L. Vrouw van Altijddurende Bijstand uit de kapel aan de Pastoorsweg gestolen was.

Pastoor Bert Mom van de parochie Koningsbosch bij de inzegening van het veldkruis aan de Pastoorsweg te Koningsbosch.

Het kruis was vervaardigd door Martien Erkens uit het naburige Saeffelen (Duitsland) en werd indertijd op het graf van zijn vader geplaatst. Toen dit graf in 1908 geruimd werd, is het kruis geschonken aan de toenmalige pastoor Berger van Koningsbosch, die het aan de Pastoorsweg een plaats gaf.

Het veldkruis, dat met het schilderij van O.L. Vrouw van Altijddurende Bijstand ontvreemd werd.

Het kapelletje is in 1945 geplaatst door de familie Geilen-Peeters uit dankbaarheid voor hun behoud gedurende de tweede wereldoorlog. Een inwoonster van de Prinsenbaan stelde een schilderij van O.L. Vrouw van Altijddurende Bijstand spontaan te beschikking om te plaatsen in het kapelletje.

Mevrouw José Goyaerts uit het buurtschap Spaanshuisken schonk een smeedijzeren veldkruis, dat zij kort tevoren op een antiekmarkt had weten te verwerven.

Dit kruis is door Har Muijers, de beheerder van het kapelletje en het veldkruis gerestaureerd, een en ander gebeurde met financiële ondersteuning van de Stichting Kruisen en Kapellen Echt.

Tijdens een drukbezochte openluchtmissie op maandag 5 september 2005 werd het veldkruis door pastoor Bert Mom opnieuw ingezegend.

Math Cuypers

Faits divers

Naturbegraafplaats St. Odiliënberg

Sedert twee jaar bestaat er in St. Odiliënberg een naturbegraafplaats. Huub Kluijtmans heeft naast de gemeentelijk begraafplaats, ook al fraai gelegen, het bestaande bos getransformeerd tot een begraafplaats. Aan het bos heeft hij overigens weinig veranderd: er zijn alleen enkele paden aangelegd. Er bleek behoefte te bestaan aan een kapel, een plaats, waar de nabestaande een ogenblik kan verwijlen. Aan de rand van het bos, waar een veldweg loopt, is onder een oude eik een plaats gevonden, waar een Mariakapel kan verrijzen. Ook voorbijkomende wandelaars kunnen dan in het kapelletje een kaars opsteken. Na realisatie van de kapel zal Maria uitkijken over de velden.

Maar zover is het nog niet. Er moet nog gebouwd worden. Met behulp van enkele vrijwilligers hoopt Huub Kluijtmans het project begin volgend jaar te hebben afgerond.

Ornament Stella Maris

U weet het nog wel: in de vorige Nieuwsbrief zochten we een bestemming voor een ornament Stella Maris, dat broeder Lambertus van de Benedictijnerabdij in Mamelis in bezit gekregen had.

Er kwam al snel een reactie en wel van Régis de la Haye, diaken van de Basiliek Sterre der Zee in Maastricht. In een van de gebouwen van de basiliek zou het ornament een plaats moeten krijgen.

Het contact tussen de broeder en de diaken, die elkaar overigens al kenden, was snel gelegd en het ornament is inmiddels naar Maastricht overgebracht.

Grijze grubben

De inwoners van buurtschap Grijze grubben (gemeente Nuth) bouwden kort na de bevrijding uit dankbaarheid een Mariakapel. Op de plek van de kapel stond voordien een ijzeren kruisbeeld, dat per ongeluk door een Amerikaanse tank werd geraakt en onherstelbaar beschadigd. Een daaropvolgende inzamelactie was zo succesvol en leverde zoveel geld op dat Grijze grubben met een kapel kon worden verrijkt.

De plaatselijke Mariakapel bestond dit jaar zestig jaar. Bij gelegenheid van dit diamanten jubileum onderging de kapel een stevige opknappbeurt en was het op zondag 4 september een daglang feest in Grijze grubben, met als hoogtepunt een openluchtmissie nabij de kapel.

Schuilkerken Valkenburg en Maastricht

'Ondergronds Kerkenpad'; onder die noemer zijn begin volgend jaar zeven ondergrondse schuilkerken uit de Franse tijd in Valkenburg aan de Geul en Maastricht vier dagen lang toegankelijk voor belangstellenden.

In die Franse periode moesten priesters een eed van trouw afleggen op de Franse grondwet. Een groot deel van hen weigerde dat en ging illegaal verder met de zielzorg. In Zuid-Limburg deden zij dat vaak letterlijk ondergronds. Op die manier ontstond een heel netwerk van ondergrondse kapelletjes in de mergelgroeves. Deze ruimten werden voorzien van een altaar, biechtstoel en doopvont. Op de mergelwand werden vaak prachtige houtskooltekeningen gemaakt. Het risico was echter groot: veel priesters werden opgepakt en gedeporteerd of in de kerker gegooid.

De schuilkerken die zijn opgenomen in 'Ondergronds Kerkenpad' worden sfeervol aangekleed. Sommige kapellen kunnen op eigen gelegenheid worden bezocht, bij andere moet een gids meelopen. Het evenement duurt van donderdag 6 tot en met zondag 9 januari 2006 en is opgezet door de vorig jaar opgerichte stichting Ondergronds Valkenburg; in samenwerking met de VVV in Maastricht.

De stichting Ondergronds Valkenburg stelt zich tot doel de ondergrondse activiteiten in Zuid-Limburg meer bekendheid te geven in de regio, maar ook verder in het binnen- en buitenland. Zij hoopt dit te bereiken door het organiseren van bijzondere evenementen, waarvan 'Ondergronds Kerkenpad' het eerste is. Bezoekers kunnen een passe-partout kopen, die toegang biedt tot alle locaties.